

Skrito lastništvo tudi v najboljših slovenskih podjetjih

Fiduciarni računi Dovoljeni so za tuje posrednike, notarje in odvetnike – Med borznimi družbami jih je največ v Gorenju

LJUBLJANA – Poslanci se bodo prihodnji teden spet ukvarjali z vprašanjem preglednosti fiduciarnih računov pri notarjih in odvetnikih. A delnic na teh računih ne hranijo le ti, ampak tudi tuje banke in borzno-posredniške hiše, zato je del lastništva skritega tudi v najboljših slovenskih družbah, kot so Gorenje, Petrol, Krka, Pozavarovalnica Sava in Zavarovalnica Triglav.

MAJA GRGIČ

V Sloveniji načelno velja pristop javne delniške knjige, kar praviloma pomeni, da se vrednostni papirji, ki so vpisani v Klirinško-depotni družbi, vodijo za račun in na

ime stranke. »To je uzakonjeno, ker naj bi imeli javno delniško knjigo, ki naj bi bila odraz dejanskih lastnikov,« pojasnjuje Žiga Kosi iz Agencije z trg vrednostnih papirjev (ATVP).

Možnost zlorab

A to ne pomeni, da lastništva prek fiduciarnih računov v naših družbah ni. Izjema so fiduciarni računi, ki jih vodijo tuje banke in borzno-posredniške hiše (BPH) za kupce iz tujine, takšne račune pa so do zdaj lahko neomejeno in nenadzorovano vodili tudi odvetniki in notarji, kar se bo z novelo zakona o finančnih instrumentih najbrž spremenilo. To bi lahko prizadelo tudi shemo Delniška opora Vseslovenskega združenja malih delničarjev.

Kosi pojasnjuje, da ATVP pri tujih regulatorjih vedno lahko za-

prosi za podatke o lastništvu na fiduciarnih računih tujih finančnih institucij, medtem ko nad odvetniki in notarji nimajo nobene take pristojnosti, zato to področje omogoča nepregledno obvladovanje podjetij in s tem zlorabo prevzemne zakonodaje.

Med družbami iz prve kotacije ima največji delež – več kot četrtino – lastništva prek fiduciarnih računov Gorenje. V Petrolu in Pozavarovalnici Sava ta delež znaša približno petino, v Krki 16 odstotkov, v Zavarovalnici Triglav in Mercatorju pa dobro desetino. Pogosti lastniki so hrvaški investicijski skladi. Na ATVP pravijo, da ta lastništva nadzorujejo, v zadnjih letih pa na tem področju menda niso odkrili kršitev prevzemne zakonodaje.

STRAN 2